

GEMEENTE WINTERSWIJK	
zaaknr.	
Dat. ontv.	24 DEC 2020
doc.nr.	

Gemeente Winterswijk
De heer B. Dijkerman
Postbus 101
7100 AC WINTERSWIJK

Verzenddatum: 21 DEC. 2020
Uw brief van:
Uw kenmerk:
Onderwerp: Goedbrief
Zaaknummer: WRIJTZ-1620892204-29600

Contactpersoon: M.W.M. Bongers
Telefoon: 0314-369787
E-mail: handhaving@wrij.nl
Kopie aan: Auteur, foff-tz, rhoe
Bijlage(n):

Geachte heer Dijkerman,

Op 24 juli 2020 heeft het Waterschap Rijn en IJssel (het waterschap) een brief gestuurd aan de gemeente Winterswijk (de gemeente), ter attentie van u, naar aanleiding van de constatering van een aantal overtredingen bij de verondieping van de kleiput aan de Driemarkweg in Winterswijk en de acties die daaropvolgend door de gemeente zijn ingezet. Hierop hebben wij op 4 september 2020 van u, namens de gemeente, een inhoudelijke reactie op de brief per email ontvangen.

Daarnaast hebben wij op 27 oktober 2020 van u de rapportage 'Bemonstering oppervlaktewater kleiwininput Driemarkweg Winterswijk' 8379.001 d.d. 21 oktober 2020 ontvangen.

In deze brief geven wij informatie over het vervolg.

Milieuhygiënisch vooronderzoek PFAS

Om een beeld te krijgen van de toepassing van PFAS in de kleiput na 15 oktober 2019 diende door de gemeente een vooronderzoek op basis van NEN5725 te worden uitgevoerd. Op 29 april 2020 hebben wij van u het definitieve, door Econsultancy uitgevoerde, 'Milieuhygiënisch vooronderzoek (PFAS) vijf toegepaste partijen grond kleiwininput Driemarkweg te Winterswijk' 11760.001 D2 d.d. 28 april 2020 ontvangen.

Het waterschap heeft op basis van het definitieve onderzoek in de brief d.d. 24 juli 2020 gesteld dat het definitieve milieuhygiënisch vooronderzoek van Econsultancy, met betrekking tot een tweetal toegepaste partijen, vooralsnog geen eenduidig antwoord gaf op de vraag of de toegepaste partijen grond verontreinigd kunnen zijn met PFAS. De gemeente diende vóór 1 september 2020 aan te geven op welke manier er duidelijkheid werd verschaft met betrekking tot die twee toegepaste partijen.

Reactie gemeente

Na gehonoreerd verzoek tot uitstel van de hersteltermijn van 1 week, heeft het waterschap op 4 september 2020, onderstaande reactie vanuit de gemeente ontvangen:

- *Van het Erfgoedcentrum hebben wij inmiddels bericht ontvangen dat er voor wat betreft de locatie Fabriekstraat 41 in Doetinchem een oude vergunning gearchiveerd is. De inschatting van adviesbureau Econsultancy is dat onderzoek naar het productieproces dagen duurt mits de juiste info beschikbaar is. Daarnaast kan aanvullend informatie verkregen worden door bijvoorbeeld oud werknemers te*

Bezoekadres: Liemersweg 2, 7006 GG Doetinchem | **Postadres:** Postbus 148, 7000 AC Doetinchem
Tel.: 0314-369 369 | **Fax:** 0314-343 258 | **E-mail:** waterschap@wrij.nl | **Internet:** www.wrij.nl | **Bank:** 63.67.57.331

Swiftadres: NWABNL2G | **IBAN:** NL68 NWAB 06367573 31 | **BTW nummer:** NL 805432759B01 | **KvK** 09212548

BronDocID: WRIJTZ-1620892204-37830

interviewen. Maar uit het historisch onderzoek blijkt dat de partij vanuit Doetinchem uit een gronddepot komt. Dit betekent dat als er al plaatselijke verontreiniging was opgetreden door de activiteiten van de fabriek deze bij de bemonstering van het depot niet was aangetroffen vanwege vermenging. De kans dat deze stappen leiden tot een andere conclusie is volgens ons verwaarloosbaar en staat in geen verhouding tot de inspanningen die wij dan moeten plegen.

- *Voor de locatie in Winterswijk geldt dat er geen bruikbare aanvullende informatie beschikbaar is bij het Erfgoedcentrum.*
- *Voor beide locaties geldt dat er op de locaties grondverzet heeft plaats gevonden. De oorspronkelijke bodem is niet meer aanwezig. De kwaliteit van de huidige bodem is niet te linken aan de toegepaste partijen. De uitvoering van een bodemonderzoek is ons inziens dan ook niet zinvol.*

Ernst overtreding

Het waterschap bepaalt de zwaarte van de overtreding die is begaan op basis van zowel de gevolgen van de overtreding als het gedrag van de overtreder.

Gevolgen overtreding

Voor PFAS zijn in eerste instantie de resultaten van de partij die indertijd wél onderzocht was op PFAS (Herkomstlocatie Morgenzon Winterswijk) maar destijds niet voldeed aan het toenmalige Tijdelijk Handelingskader (THK) opnieuw getoetst aan het huidige THK. Hieruit blijkt dat deze partij nu wel voldoet aan de gestelde norm. Voor wat betreft deze partij is de mate van overtreding naar ons oordeel dan ook gering, aangezien deze op basis van het *huidige*, op voortschrijdend inzicht van het door de PFAS deskundigen van de overheid vastgestelde THK, voldoet aan de norm.

Voor het merendeel van de partijen die in kleiput Winterwijk zijn toegepast geldt dat dit is gebeurd vóór het eerste THK van 8 juli 2019. Hierna zijn vijf partijen illegaal toegepast omdat er geen PFAS-gehalten zijn bepaald. Van deze 5 partijen is door Econsultancy een aanvullend historisch onderzoek verricht waarbij gekeken is of er sprake is van mogelijke PFAS-bronnen op de locaties van herkomst. Hieruit volgt dat van twee partijen, namelijk de Fabrieksstraat te Doetinchem en de Parallelweg/hoek Ambachtsraat te Winterswijk, wordt aangenomen dat deze mogelijk afkomstig zijn van een bronlocatie (respectievelijk papierveredeling en galvanische industrie).

Vervolgens blijkt uit een berekening dat de toegepaste grond van beide locaties minimaal 7,38 µg/kg PFOA en 13,97 µg/kg PFOS zou moeten bevatten om de normen uit het THK van 3 juli 2020 te overschrijden. Voor grond afkomstig van bronlocaties is onze ervaring dat deze gehalten over het algemeen lager liggen.

De kans dat door de toepassing van de 2 PFAS-verdachte partijen de totale toegestane PFAS-vracht wordt overschreden is hiermee gering, maar niet verwaarloosbaar.

Gedrag overtreder

De gemeente heeft voorafgaand aan het toepassen van de partijen grond advies gevraagd aan het waterschap hoe om te gaan met de voorwaarden uit het tijdelijk handelingskader rond PFAS. De gemeente heeft dit advies opgevolgd.

P/Fe ratio

De door de gemeente overlegde gegevens, de correspondentie tussen de gemeente en het waterschap in het verleden m.b.t. deze norm, alsmede de gevolgen voor de waterkwaliteit door het toepassen van grond met een te hoge P/Fe ratio, zijn door zowel het waterschap als door een onafhankelijke adviseur, in opdracht van het waterschap, beoordeeld.

Gevolgen overtreding

Uit de rapportages behorende bij de meldingen blijkt dat er voor 9 partijen geen gegevens bekend zijn omtrent de ijzer- en fosfaatgehalten. Er is bij die partijen berekend wat in totaal de hoeveelheid fosfaat in grammen zou moeten zijn om de maximale norm uit het inrichtingsplan van 0,5 g/kg in het aanvulmateriaal te bereiken. Aangezien in het inrichtingsplan van de kleiut is opgenomen dat 'indien het fosfaat gehalte lager is dan 0,5 g/kg de norm vervalt voor de P/Fe ratio', is Fe (ijzer) in deze analyse verder buiten beschouwing gelaten.

Met deze uitgangspunten is berekend dat er in de toegepaste grond zonder gegevens omtrent fosfaat minimaal een concentratie van 1.452 mg/kg fosfaat aanwezig moet zijn om de maximale norm van 0,5 g/kg te overschrijden. Van de partijen grond waarbij de gegevens wel bekend zijn is de gemiddelde concentratie berekend op 396 mg/kg.

Aangezien de toegepaste grond zonder gegevens over fosfaat uit hetzelfde gebied afkomstig is als de grond die is toepast met gegevens over fosfaat, is het niet aannemelijk, en nagenoeg uitgesloten, dat de grond zonder gegevens een gehalte van meer dan 1.452 mg/kg fosfaat bevat. Hiermee kan ons inziens worden gesteld dat de kans dat de overtreding ook daadwerkelijk heeft geleid tot een normoverschrijding verwaarloosbaar is.

Gedrag overtreder

Tijdens de uitvoering van de verondieping bleek dat er veel partijen grond niet toegepast konden worden in de kleiut vanwege de lage P/Fe-ratio 0,055. Deze normering is besproken in het regulier overleg tussen het waterschap en de gemeente. Daarbij is afgesproken dat de gemeente een verzoek in zou dienen om de normering aan te passen. Het uitgangspunt voor deze wijziging zou een P/Fe-ratio zijn van 0,11 voor de ondergrond en 0,055 voor de afdeklaag, in overeenstemming met de 'Handreiking verondiepen van diepe plassen'. De gemeente heeft daarnaast enkele partijen grond in de kleiut toegepast na ambtelijke toestemming van het Waterschap van o.a. 9 oktober 2019 m.b.t. de P/Fe - ratio.

Conclusie overtredingen PFAS en P/Fe ratio

Waterschap Rijn en IJssel past de Landelijke Handhavingsstrategie toe bij het beoordelen van overtredingen. De zwaarte van overtredingen bepalen we op basis van zowel de gevolgen van de overtreding als het gedrag van de overtreder.

Na beoordeling van de door u overlegde gegevens, alsmede de bepaling van de gevolgen voor de waterkwaliteit door een onafhankelijke adviseur, hebben wij besloten dat op dit moment handhavend optreden tegen de gemeente Winterswijk niet noodzakelijk is.

Wij volstaan met het vastleggen van deze overtredingen door de gemeente Winterswijk en geven daarbij aan dat bij een volgende constatering van een overschrijding van een norm uit de Nota bodembeheer wel handhavend opgetreden zal worden.

Analyse zink

Uit de laatste analysecijfers van het oppervlaktewater die wij op 27 oktober 2020 van u hebben ontvangen, is gebleken dat het zinkgehalte op beide monsternamelocaties in de kleiut onder de actie- en signaalwaarde uit de Nota bodembeheer en het inrichtingsplan blijft.

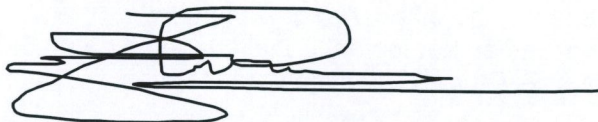
Op dit moment is geen verdere actie vanuit de gemeente noodzakelijk.

De bemonstering en analyse van de waterkwaliteit kan weer conform het monitoringsplan worden uitgevoerd.

Heeft u vragen?

Neemt u dan contact op via handhaving@wrij.nl of op telefoonnummer 0314-369787.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

drs. R.E.G.J. Ampting-Wichman
directeur